

LJUDSKI GLAS

POLITIČNI TEDNIK ZA SLOVENSKO LJUDSTVO.

Izhaja vsak četrtek in stane za vse leto 18 K, za pol leta 9 K, za četrt leta K 450 in na mesec K 150. Posamezna številka stane 50 vinarjev. Inserati po dogovoru.

Vse dopise in pošiljatve je frankirati in naslavljeni na: „LJUDSKI GLAS“, Ljubljana, Frančiškanska ulica 6, I. nadstr., Učiteljska tiskarna.

Izšla je

Poučna knjižnica „Ljudskega glasu“

I. zvezek

Za staro pravdo!

Napisal

FRAN ERJAVEC.

Knjiga ima to-le vsebino:

Predgovor.

- I. Naša stara pravda.
- II. Kmetška odveza.
- III. Pod avstrijskim orlom.
- IV. V ožljubljeni deželi.
- V. Jugoslovani smo poljedelci!
- VI. Zemljo nazaj!
- VII. Kdo bo vladal?
- VIII. Kaj še pričakujemo iz Belgrada?
- IX. Tovarniški delavec in kmetško ljudstvo.
- X. Na noge.

Knjiga je izredno zanimiva, pisana nalašč za kmetško ljudstvo, zato ne sme biti slovenske hiše brez te knjige. Cena je pri današnji draginji knjig izredno nizka in stane le 6 K. Naročite jo takoj pri upravi „Ljudskega glasa“. Organizacije naj naroče po več, najmanj po 20 izvodov in naj jo razširijo med ljudstvo.

Le v izobrazbi je naša moč!!

Izšla je

Propagandna knjižnica „Kmetško-delavske zveze“

I. zvezek:

Kaj hoče „Kmetško-delavska zveza“?

Priredil:

Jurij Skopec.

Brošura ima naslednjo vsebino:

1. Le vkup, le vkup uboga gmajna!
2. Kaj hoče „Kmetško delavska zveza?“
3. Pravila „Kmet. delavske zveze.“
4. Kako ustanovimo „Kmetško delavsko zvezo?“
5. Kako vodimo „Kmetško delavsko zvezo?“

Sodrug! Zaupniki po deželi! Naročite takoj to brošuro ter jo razširite med naše ljudstvo. Osvobodimo kmetški proletarijat dosedanjšega suženjstva, organizirajmo ga.

Razpošilja se najmanj po deset izvodov. Izvod stane 60 vinarjev. Naročite takoj!

Naročajte in širite „LJUDSKI GLAS“!

Pozdravljeni!

Tako vam kličemo vsem, ki se zberete prihodnjo nedeljo (29. t. m.) v Ljubljani na zaupnem sestanku „Kmetško delavske zveze“.

Prišli bodete, moške žuljevih rok, da položite temelj organizaciji, ki vas hoče osvoboditi dosedanjšega klerikalnega in kapitalističnega suženjstva.

Kaj je bil dosedaj naš kmetški človek: bajtar, kajžar, mali kmet, mali obrtnik, posel in poljski delavec? Suženj in zopet suženj na eni strani klerikalne stranke, na drugi pa sedanjšega kapitalističnega družabnega reda. Bil je brez pravic, poznal je le dolžnosti, ki so ga trle od zore do mraka, od zibelke do groba. Ni imel besede ne v občinskem, ne v deželnem in ne v državnem gospodarstvu. Vse to so vodili mogočni bogataši, kapitalisti, gruntarji, birtji, štacnarji, doktorji, duhovniki in škrici.

Kdo se je brigal za tega revnega človeka po deželi? Nihče! Garal je od zore do mraka in od rojstva, dokler mu niso opešale moči. In potem? Beraška palica in revščina je bilo plačilo za njegovo delo. Kdo je poskrbel za njegovo starost? Nihče! Kdo mu je pomagal v bolezni? Nihče! Kdo mu je pomagal v drugih potrebah? Nihče! Prepuščen sam sebi je moral prehoditi ta križev pot, ki se mu pravi življenje.

Kaj naj ostane vedno pri tem? Kaj res ni mogoče izpremeniti, temeljito izpremeniti obupnih razmer, v katere je obsojen revni kmetški človek?

Eni pravijo, da ne. To so takozvane meščanske, kapitalistične ali buržuazijske stranke, katerim spada naša klerikalna stranka (Kmetška zveza), liberalna stranka (JDS), Samostojna kmetška stranka in še neko dete, ki se je rodilo zadnje

LISTEK.

Kuta v ljudskem humorju.

(Dalje.)

Zjutraj pred izhodom solca je istotako spravil deklico ven. Menihi so pa vendar duhali, da se pri gvardijanu nekaj čudnega godi. Ugibali so med seboj, da je Opička zelo premeten dečko, ki zna vse tako zasukati, da ima lahko vsak svojo žensko, kadar ga celibat preveč tišči... No, ne bomo dolgo razkladali. Item: Menihi so se posluževali Opičkove službe tako pridno, da se je o samostanu Esramu lahko reklo: „Hudič je tam celibat vzal.“ Seveda, ako bi bili menihi vedeli, da so njih duše v nevarnosti, bi ne imeli Opičko tako radi. V najkrasnejšo pomlad ljubezni pobožnega samostana je padla iskra žalosti. Opička, ki se je nekoč še-le pozno zvečer vrnil z nekega obhoda, je takoj uvidel, da je kuhar nanj silno jezen.

„Kje se vedno potepaš?“ ga je mojster nahrulil. Ali ne veš, da moraš krcznike in piskre pomiti?“ Dogovoril, vzel poleno in začel vraga obdelavati. Le-ta se je začel prav po peklensko smejati in zavpil: „Le počakaj, ti stari lump — jaz ti kmalu pokažem, kam pelje t oja nadutost“. Med tem je že prijel kuharja in ga stlačil v bakreni kotel, ki je bil poln vrele vode. Re-vež se je hudo oparil in umrl strašne smrti. Opička pa je zbežal v vas po lepo devojkico za gvardijana. Menihi, ki so postali lačni, so šli v kuhinjo, iskali kuharja — zastonj. Ali ga ni bilo nikjer. Končno so ga našli v kotlu kuhanega. Nastal je strašen vik in jok. Tudi Opička je prišel — kakor da nič ne ve — ter jokal in kričal je kot zbesnel. Vsi so mu verjeli, da je imel mojstra kuharja rajši kot samega sebe, saj ni bilo nikogar, ki bi bil Opičko sumil; nihče ga ni videl iti v kuhinjo. Kotel je bil pa tudi v taki legi, da je kuhar lahko padel vanj, kar bi ne bilo ravno čudno, ker so ga vsi poznali kot velikega

prijatelja steklenice. Gvardijan pa ni nič posebno žaloval, ker je dobil s tem priliko, da nastavi Opičko za prvega kuharja, čemur so seveda drugi pobožni bratje soglasno pritrdili. Sedaj pa poslušajmo, kako je vrag kuhal. Pridno je mešal poper in druge korenine v jedila, vedno je znal preskrbeti zadosti divjačine, perutnine in drugih dobrih stvari. Posebno v petek je pripravil tako zapeljive pečenke, da se je srce smejalo; pravim — v petek. Menihom so okusna jedila zelo ugajala. Glasno so se menili med seboj, kakšna škoda bi bila, če bi stari brat kuhar še živel, ker bi jim bil vsem želodce pokvaril. Da, Opička, ta zna! Menihi so bili vedno debelejši in razuzdanejši. Zdelo se je celo, da gredo rajši debeli v peklo, kot suhi v nebesa. Končno so sklicali kapitelj. Tam so sklenili uvrstiti Opičko v red sv. Bernharda: motiv: Njegove zasluge, ki si jih je tekom svojega službovanja pridobil.

(Dalje prihodnjič.)

čase, to je takozvana Narodno socialna stranka. Te stranke vse zahtevajo, naj ostane z malenkostnimi popravki vse tako, kakor je danes. Zakaj? Na to ni težko odgovoriti. Zato ker imajo od tega dobiček, ker je v njihovo korist, da revež gara od zore do mraka za bogatina, da se revežu ne da pravic.

In mi? Mi pa pravimo, da se te neznozne razmere, v katere je danes obsojeno revno ljudstvo lahko izpremenijo, ker je na svetu dovolj dela, a tudi dovolj jela za vse. Zgodovina nas uči, da imamo mi prav, saj vemo iz zgodovine, da se svet vedno izpreminja. Naš kmet je bil nekoč grajski tlačan, a kje je danes graščak? Izpremenilo se je vse. Podirajo se troni in podirajo se države in tudi krivica, ki vlada danes na svetu se bo in se mora podreti, bodo napočili in morajo napočiti drugi časi in druge razmere, ki bodo pravičnejše, boljše.

Glejte, možje, ki pridete v nedeljo v Ljubljano, vi ste glasniki, vi ste proroki teh boljših časov, na vas leži bodočnost, zato pozdravljeni od srca.

Osamljen se je dosedaj boril socialistični tovarniški delavec za pravico in svobodo, za te boljše čase in — zmagoval je. Zmagoval je, ker resnica in pravica morata zmagati. Sicer je zmagoval počasi, kosček za kosčkom je moral iztrgati iz rok dosedanjim mogotcem, a vendar, šlo je.

Sedaj se mu pridružujete vi, možje iz kmečkega ljudstva, vi zastopniki tisočev in tisočev revnega ljudstva po deželi, sedaj bo šlo hitro, sedaj stoji naša popolna zmaga pred durmi.

Kakor kvas se bodete razlezli po tem zaupnem sestanku po deželi in prekvasili stoletja teptano in brezpravno slovensko ljudstvo, da se bo dvignilo, kakor za časov Matije Gubca ter nastopilo kakor en mož za svoje božje, človeške in naravne pravice.

Vi možje z dežele, katerim bomo stisnili v nedeljo roke, vi ste nam porok boljše bodočnosti našega proletarskega naroda, vi predstavljate temelj, na katerega bo sezidana ta boljša bodočnost, zato:

Od srca pozdravljeni! Na svidenje!

Nova vlada.

Kakor smo javili že v zadnji številki našega lista, je prejšnja demokrasko-socialistična vlada odstopila. Par dni so se pregovarjali sem ter tja, nazadnje je pa sestavila prejšnja opozicija, to so slovensko hrvaški klerikalci in srbski staroradikalci novo vlado, ki je bila potrjena od regenta in je sprejela svoje posle.

Prejšnje opozicijske stranke so postale vladne, liberalci in mi smo pa prešli v opozicijo.

Zelo zanimivo je pri tej komediji, ki se je odigrala v Belgradu, da so klerikalci prišli tudi k nam socialistom in nas prosili, da bi sodelovali v novi vladi. Mi smo to hinavsko in zahrbtno vabilo z vsem ogorčenjem odklonili ter izjavili, da ne maramo nobenega posla z gospodo, ki sedi danes na mehkih ministrskih stolčkih.

Zakaj?

Zato, ker predstavljajo stranke, ki sede danes na vladi najhujše nazadnjaštvo, ki si ga le moremo misliti. So to stranke, katerim je država in ljudstvo deveta briga, pred njimi binglja le en cilj, le eno hrepenenje, to so njihove strankarske in osebne koristi.

Opetovano smo imeli že priliko, opisati našim bralcem staroradikalce, slovensko-hrvaške klerikalce pa itak pozna vsak sam najbolje. Ti gospodje so vodili našo ubogo državo od poloma, do vlanekega poletja. Kako so jo vodili, vemo.

Delavsko vprašanje so reševali z batinami, s pretepanjem, valutno vprašanje so rešili s tem, da je njihov minister, zloglasni Ninčič (ki zopet sedi v vladi) umetno navil kurz dinarja tako visoko in hotel zamenjati pet kron za en dinar, prehrano je Korošec reševal tako, da je naročeval iz Amerike ženske modrce, šminke, marjaškarte in plesnjev fižol in vpeljal svobodno trgovino, ki je neizmerno podražila vsa živila.

Promet je reševala tako, da je vozilo vsak dan manj vlakov in da so počeli hrvaški madžaronski železničarji kar se jim je zljubilo. Blago je spravil naprej le oni, ki je plačeval ogromne „trinkgelde“. Pravosodje so reševali tako, da so cele dežele v Jugoslaviji brez vsakih sodišč, finančno vprašanje so reševali tako, da plačujemo davke le Slovenci, na Hrvaškem, komur se poljubi, drugod pa nihče. Agrarno reformo so današnje vladne stranke, sestojede iz samih magnatov in veleposestnikov ter klerikalcev, odločno odklanjale. In tako dalje, z eno besedo, gospodarstvo je bilo tako, da je izgubila Jugoslavija pri drugih državah prav ves ugled in vse zaupanje.

V takih obupnih razmerah je prevzela vlado demokrasko-socialistična koalicija. Vsak si lahko predstavlja, s kakimi ogromnimi težavami se je imela boriti in kako dolgo je trajalo, predno je spravila popolnoma zavoženo državo vsaj za silo zopet v red. Ravno bi se morali začeti kazati sadovi našega truda in dela, pa je prišla nova vlada. Kaj smo naredili socialisti za ljudstvo v dosedanji belgrajski vladi, bomo še pozneje podrobno opisali in povedali, tako bo najbolje odgovorjeno na ostudne klerikalne laži, ki jih trosi ta zavržena stranka med svoje bebbe.

In sedaj? Žalostna nam majka. Nada jevala se bo ona politika, ki smo jo zgoraj opisali. Sedaj bodo imeli klerikalci priliko pokazati kaj znajo in kako znajo. Gospodarili bodo v Belgradu in v ljubljanski deželni vladi. Imeli bodo v rokah vse. Sedaj bomo videli, če bo prišel oni paradiz, katerega obljubujejo svojim zaručnim pristašem.

Naj h koncu spregovorimo še eno odkrito besedo. Nam socialistom se studi to grdo pehanje za vlado. Po našem mnenju ima pravico vladati le oni, ki ga postavi ljudstvo. Kdo je volil, kdo je postavil klerikalce na vlado. Sami, ne pa ljudstvo. Socialisti smo se tega dobro zavedali, zato smo hoteli že drugi mesec izvesti občinske volitve, aprila pa volitve za parlament. Stojimo na stališču, da ima o vsem odločevati le ljudstvo samò, pri volitvah. Komur bo izkazalo ljudstvo pri volitvah zaupanje, tisti naj potem prevzame vlado.

Klerikalci so se z bali volitev, z bali so se ljudstva in njegove sodbe, ker so vedeli, da bi jih ljudstvo pri volitvah strašno obsodilo. Zato se napeli baš neposredno pred volitvami vse sile, da vržejo dosedanjo vlado in preprečijo tako volitve. Posrečilo se jim je, ljudstvu so zamašena usta, klerikalci so oropali ljudstvo pravice, da se izjavi pri volitvah, kdo naj vlada.

Večno pa tako ne bo šlo. Volitve so se res za par mesecev odložile, a preprečiti se ne bodo dale. Preje ali sleje bo poklicano ljudstvo na volišče in tedaj — gorj ti, klerikalni gad.

ima pa ta izprememba na vladi vendarle tudi dve dobri strani. Prvič, sedaj bodo imeli klerikalci priliko pokazati, kaj znajo, drugič se bomo imeli pa mi priliko čim najtemeljnejše pripraviti na volitve. Prepregli bomo do volitev vso Slovenijo s krajevnimi organizacijami „Kmečko-delavske zveze“.

In zmaga bo naša.

Iz Kmečko-delavske zveze.

V nedeljo, dne 7. marca

se vrše naslednji ustanovni občni zbori krajevnih organizacij „Kmečko-delavske zveze“:

1. **Vodice pod Šmarno goro.** Popoldne po litanijah. — Govornik iz Ljubljane.

2. **Radeče pri Zidanem mostu.** Ob 11. uri dopoldne v gostilni Haller.

3. **Vrhovo pri Radečah** ob pol 3. pop. v gostilni Burkelc.

Lokal preskrbe povsod tamošnji zaupniki, enako poskrbe isti za agitacijo. Dnevni red je povsod isti, namreč:

1. Ljudski shod.

2. Vpisovanje v krajevno organizacijo K. D. Z.

3. Ustanovni občni zbor krajevne organizacije K. D. Z., h kateremu imajo pristop le člani, ki so se vpisali in plačali prispevek za prvi mesec.

Sodrugri! Zaupniki! Skrbite za čim največjo udeležbo.

Krajevne organizacije, pozor! Osrednje vodstvo K. D. Z. v Ljubljani bo založilo lepake za naše shode in ustanovne občne zборе. Zahtevajte jih pravočasno primerno število.

Izkaznice. Vsak član krajevnih organizacij dobi posebno izkaznico proti odškodnini 20 vin. Odbori in pripravljalni odbori, zahtevajte jih takoj primerno število in pošljite zanje denar naprej, s poštnino vred, ki stane 60 vin. Na izkaznice potrjujejo blagajniki vplačane mesečne prispevke.

Viničarji in kmetje iz Štajerske! Pozor!

V Mariboru, Ljudski dom, Brežna ulica šte. 4, se nahaja naše okrožno tajništvo Kmečko-delavske zveze.

Obračajte se v vseh zadevah, kadar rabite pomoči ali pouka, vedno le na to tajništvo v Mariboru!

Mali kmetje in viničarji!

Kadar želite v vaši vasi shoda ali govornika, pišite vsaj 14 dni prej vašemu kmečkemu tajništvu v Maribor, Ljudski dom, Brežna ul. 4. ali pridite sami tja.

Volitve na kmetih. Štajerska.

Bližajo se občinske volitve. Kmečko-delavska zveza in viničarji bomo povsod samostojno kandidirali. Če lahko sami stradamo in trpimo, bomo tudi lahko sami vladali! Obračajte se vedno osebno ali pismeno na vaše tajništvo v Mariboru, da vas ne bodo klerikalci ali liberalci zopet ogoljufali! Ne podpisite nič, kar vam ponujajo ti hinavci, ker vas hočejo samo zapeljati. — Živele kmečko-delavske občine!

Viničarsko okrožje „Kmečko-delavske zveze“ se osnuje takoj, ko bo osnovanih par krajevnih organizacij. Delegati krajevnih organizacij bodo izvolili svoj okrožni odbor, ki bo zastopal in reševal samostojno specijelne viničarske zadeve, s pomočjo osrednjega vodstva. Okrožno viničarsko tajništvo K. D. Z. že deluje sedaj v Mariboru, Ljudski dom, Brežna ul. 4. Nanj se je obračati v vseh zadevah.

Članarino za vse kraj. organizacije K. D. Z. določi zaupni sestanek K. D. Z. dne 29. t. m. v Ljubljani.

V vladi.

IV.

Govorili smo deslej o invalidih, o beguncih in o oblačilnici ter pokazali bralcem, kaj je storila naša stranka v tem oziru za revno ljudstvo, ko je sodelovala v ljubljanski deželni vladi.

Idimo dalje!

Po polomu Avstrije so se vračali tisoči in tisoči vojakov zopet na svoje domove. Vse je bilo v neredu. Tovarne so večji del astavile svoj obrat, trgovina (poštena namreč!) je bila na tleh, dela nikjer, z eno besedo, vsi ti tisoči so ostali naenkrat na cesti brez poselnih. Ustavljene so bile vojaške podpore, iz česa naj sedaj ti ljudje in njihove družine živijo?

Tedanji poverjenik za soc. skrb, sodr. A. Kristan je hitro pregledal položaj in sklenil osnovati javno posredovalnico za delo, koje namen naj bi bil, preskrbeti tem brezposelnim po možnosti zaposlenje. V kolikor je to nemogoče, naj bi pa dobivali brezposelni podporo, dokler ne dobe dela sami, ali jim ne preskrbi istega posredovalnica.

Čeprav imajo druge države uvedeno vse to že dolgo let, je bila javna posredovalnica za delo, ki se je osnovala januarja 1919 pod imenom „Državna posredovalnica za delo“ ter brezposelna podpora nekaj povsem novega, saj ranjka Avstrija se za take stvari ni brigala.

Kako potrebna je bila „Državna posredovalnica za delo“ tudi pri nas, kaže že samo dejstvo, da je bilo treba osnovati že prvo leto poleg osrednjega urada v Ljubljani še štiri podružnice, to je v Ljubljani, Mariboru, Strnišču pri Ptujju in v Celju. V načrtu je pa še čim hitrejša ustanovitev podružnice na Koroškem in v Prekmurju.

Še bolj dokazuje potrebo tega zavoda ogromen promet in prav zadovoljivi uspehi, ki jih izkazuje posredovalnica že prvo leto obstanka. Promet izkazuje namreč 37.000 strank in skoro 7000 uspešnih posredovanj.

Koliko naših ljudi se ne ve kam obrniti za delo, z velikimi stroški potujejo iz kraja v kraj in so v sili primorani sprejeti delo za vsako ceno. Javna posredovalnica je temu odpomogla v veliki meri. Delavec si lahko izbere delo tam, kjer ga bolje plačajo in s tem se dviga zaslužek.

Ker stoji posredovalnica v zvezi z delodajalci po vsej Jugoslaviji, dobi naš človek delo in zaslužek po drugih deželah, če ga ne more najti doma.

„Državna posredovalnica za delo“ povesčuje posebno veliko skrb zlasti nekaterim panogam posredovanja, n. pr. v ajenskem vprašanju. Vsak pozna in ve, kako se godi našim vajencem pri nekaterih brezvestnih mojstrih. Prvo leto služi mojstru za pestunjo, drugo leto za tovarno živino, tretje leto za hlapca in šele četrto leto pride pravzaprav v uk. Ni čudno, če je zato strokovna izobrazba nekaterih naših pomočnikov tako mala, da si potem prva leta le s težavo služijo svoj kruh. Namen vajenskega posredovanja je, poiskati vsakemu mladeniču brezplačno takega mojstra, za katerega posredovalnica lahko jamči.

Vse poslovanje je brezplačno. Posredovalnica je na razpolago vsakemu človeku z nasvetom in dejanjem. Na ta način so vsi oni, ki iščejo dela, obvarovani zlorabljanja zasebnih posredovalnic in zlasti tujih agentov, ki so spravili že toliko naših ljudi z mamljivimi obljubami v nesrečo. Posebno milada dekleta z dežele, ki prihajajo v mesto iskat zaslužka, vedo povedati o teh ljudeh mnogo. Ti agenti so spravljali naša poštena dekleta v sramotne hiše po tujih deželah.

In tako dalje. Pripovedovali bi lahko o pomenu in koristih „Državne posredovalnice za delo“ cele knjige, a zadostuje naj to, saj bo že iz povedanega vsak razvidel, kaj je storila naša stranka, ko je bila v vladi, za delavno ljudstvo s tem, da je osnovala „Državno posredovalnico za delo“.

(Dalje prih.)

Dopisi.

Klerikalna ljubezen do bližnjega.

Mariborski gospod škof Napotnik ima lepe vinograde. Svoje viničarje pa plačuje z 40 krajcarčki na dan. Kako naj ti reveži živijo s to plačo, gospod škof gotovo še ni nikoli premišljeval. Tudi lepo stanovanje, kar dva cela nadstropja, pravijo da 23 sob ima ta gospod. Na kolodvoru pa stoje vagoni, polni z delavskimi družinami, ki nimajo stanovanja. In temu pravijo pravica! Nekje v sv. pismu stoji zapisano: In Kristus ni imel prostora, kamor bi položil svojo trudo glavo!

Sv. Peter pri Mariboru.

Pri nas so nekateri voditelji Kmečke zveze vsi iz sebe, ko morajo gledati, kako zapuščajo klerikalno stranko vsi pametni ljudje. Možje in žene, brez strahu povejte, da so vas zadosti sleparili in za nosvlekli, in vsi v našo Kmečko-delavsko zvezo.

Št. Lenard v Slov. goricah

že tudi vstaja in se otreša klerikalnih in liberalnih laži-trobentačev. Tudi pri nas bomo ustanovili podružnico Kmečko-delavske zveze. Pozivamo vse one, ki se zanimajo za našo organizacijo, da se že sedaj zapišejo v kmečkem tajništvu v Mariboru, Ljudski dom, Brežna ulica 4, da bomo prej lahko začeli z delom doma.

Haloze.

Tudi k nam je prišel glas, da se zbirajo mali kmetje in viničarji v novi stranki, v Kmečko-delavski zvezi. Naši kmetje in viničarji so tudi začeli pregledovati in ni več dolgo, ko bomo tudi mi pri vas organizirani. Ubogo ljudstvo, spreglej vendar enkrat, kako so te sleparili klerikalci in liberalci, edina pomoč je, da si ustanovimo Kmečko-delavsko zvezo, če nočete da bomo še naprej hlapci in sužnji na lastni zemlji!

Ljutomer.

Z velikim veseljem smo zvedeli pri nas o lepem viničarskem taboru, ki je bil v nedeljo v Mariboru. Žalibog smo prepozno zvedeli in se ga nismo mogli udeležiti. Prosimo vas, pridite tudi k nam in nam pomagajte, težko vas pričakujemo, kajti tudi mi stradamo in trpimo. Bodite pozdravljeni in ne pozabite na nas, čakamo vas z odprtimi rokami, čakamo vas, viničarji in mali kmetje, da bomo stopili v vašo organizacijo, v vašo vojsko za naše pravice. Pridite! Živela kmečka svoboda!

Glas iz Slovenskih voric!

(To pismo smo prejeli od nekega viničarja, ki je bil na našem taboru.)

Dragi „Ljudski Glas“!

Težko sem se odločil in dolgo sem premišljeval, predno sem šel v Maribor na viničarski tabor. Samo grde stvari so se slišale od Vaše stranke. Ko pa sem slišal Vaše govornike in bral „Ljudski Glas“ in tisto knjižico: „Kaj hoče Kmečko-delavska zveza“, me je bilo sram, da sem tako grdo o Vas govoril. Zdej šele vidim, zakaj smo tako trpeli med vojsko, zdaj šele vem, zakaj moramo še vedno delati za 1 K na dan. Rekli so nam, da ste zoper vero, in grdo so lagali nas uboge ljudi. Zakaj je pa dr. Korošec, katoliški duhovnik, zvezan s srbskimi radikalci, ki tudi niso naše vero? Če to pri teh ni greh, tudi pri nas ne sme biti, če se zvežemo z delavci, s tistimi

delavci, ki morajo tudi težko delati in stradati. Če so pa boljše plačani kot mi, viničarji, semorajozahvaliti pa samo svoji organizaciji, v kateri so se zvezali vsi, da so dosegli boljšo plačo, bolniške podpore in druge stvari. — Sklenil sem, da vstopim v vašo Kmečko-delavsko zvezo, zato sem takoj izstopil iz klerikalne Kmečke zveze in odpovedal „Slov. Gospodarja“. — Nekateri me zaradi tega zmerjajo, ampak tudi njim se bodo oči odprle, takrat pa bo zmogala križarska vojska za našo staro pravdo, takrat bomo dobili nazaj našo zemljo, takrat bo zmogala naša Kmečka-delavska zveza! Vzemite me v vašo organizacijo in pošljite mi vselej „Ljudski Glas“. Možje in žene, storite vsi tako, le sami si moramo pomagati. Kot pravijo delavci: vsi za enega, eden za vse, tako moramo tudi mi in le tako bomo postali močni in trdni. Živela Kmečko-delavska zveza. Tebi „Ljudski Glas“ pa, ki tako resnično in lepo zastopaš naše pravice, želim, da boš prišel v vsako viničarsko bajtico in vsako hišo Slovenskih goric. Vsak teden te težko čakamo, ti nas bodri in nam vzbujaj ljubezen do bližnjega in do naše stranke.

Presrčno Vas pozdravljam vse, ki ste v naši Zvezi, še posebno pa Tebe, dragi „Ljudski Glas“.

Sv. Barbara, 17. februarja 1920.

I. K., viničar.

Klerikalna poštenost.

Klerikalna stranka vedno vpije, da je najpoštenejša na svetu, njen voditelj, znani Žebot, pa je z denarjem hotel podkupiti v Mariboru uradnika, da bi mu dal volilne imenike na razpolago, da bi lažje goljufali pri volitvah. Zato bo prišel Žebot pred sodišče, kar je tudi prav. Taka je poštenost klerikalcev. Ravnotako delajo tudi kmečki Zvezarji po deželi, kjer pripovedujejo, da bodo dobili cukar in moko samo tisti, ki se podpišejo za Kmečko zvezo. To je velika klerikalna laž in lumparija, zato prosimo vse naše pristaše, da nam vse take sleparje takoj naznačijo, da jih izročimo sodišču.

Rečica ob Savinji.

Pri nas smo dobili novega kaplana. Veselili smo se že naprej, ker smo mislili, da ne bo tak politikar kakor je bil prejšnji. Stari pregovor pravi „črni je šel in črni je prišel“ in to se je tudi pri nas uresničilo. Tudi našemu novemu kaplančku ni po volji „Ljudski Glas“. Mnogo bolj mu ugaja „Sl. Gospodar“ in „Straža“, ker te celo na kancelnu priporoča. V nedeljo 15. februarja je bila pri nas veselica, ki mu menda ni bila po volji. Marijine hčerke je pridržal nenavadno dolgo v cerkvi, tako da so te revice najbolj smešne prizore zamudile. Vrata pri cerkvi so bila vedno vsa tri odprta, če je bila maša, sedaj je pa dvoje vedno zaklenjenih. Le tako naprej, kmalu boš sam v cerkvi.

Iz Besnice na Gorenjskem

nam pišejo: Našemu župniku leže socialisti hudo v želodcu. Nedeljo za nedeljo prepričuje ljudi v cerkvi, da smo sami krivi proroki in brezverci. Hudo se jezi tudi na plese. Pred kratkim se je vršil tu ples in župnik je odredil ravno za tisti dan izpraševanje za dekleta v cerkvi. Tam se je zadiral vanje in jim preübacival najgrše stvari, ki po našem mnenju ne spadajo v hišo božjo. Res, sramota je, da moramo mi socialisti braniti čast cerkve, ki jo duhovniki, kakor je naš župnik, skrunijo s politiko in takimi stvarmi. Nič čudnega tedaj, če se ljudstvo obrača od njega in sedi sam v marijini družbi s par stariimi kljukami in nekaj otroci. Poleg župnika imamo tu še enega velikega „prijatelja“ socialistov in revnega ljudstva sploh, to je naš dični župan, vojni dobičkar Papler. Po „Domoljubu“ se sicer

hvali, koliko je med vojno dobrega storil, a to ne drugim, ampak svojemu žepu in svojemu trebuhu. Nekoč sta se sicer župnik in župan hudo sovražila, a sedaj, ko gre za vzajemno odiranje ljudstva, sta pa prav velika prijatelja. Pa pri nas sta ta dva gospoda dogospodarila. Ljudstvo ni več tako neumno, da bi se dalo na večne čase vleči za nos, zato je vaše slave, gospod župnik in g. župan — konec.

Iz Šmihela pri Novem mestu.

V pojasnilo šmihelskim občanom pri Novem mestu! Kmetje, možje in žene, ali ste bili na shodu samostojne Kmetijske stranke 8. t. m. v Novem mestu, ki ga je priredil nekdanji avstrijski žitni komisar g. Skalický, stanujoč v Kandiji pri Novem mestu. Seveda, na shodu je začel pripovedovati o tistih žalostnih kmečkih časih, ki so jih Šmihelčani morali prestati za časa vojne. Sedaj se jih g. Skalický usmili, ko so že vse prestali ali preje jih niste videli in poznali, zlasti pri oddaji žita, ki ste ga brutalno zahtevali od njih. Gospod Skalický, ali niste bili vi največji nasprotnik tem revežem, ki ste jih imeli pred seboj 8. t. m. na shodu v Novem mestu. Da se sedaj le upate pokazati med te reveže, ki ste jih prej tako grdo odirali. Kakor sem slišal od drugih, ki so bili navzoči na vašem shodu, pripovedujejo, da ste bili tako navdušeni, da so vam kar pene letele iz ust od samih vaših sladkih besedi. Ljudstvo in reveži pa še vedno niso pozabili, da ste bili vi žitni komisar. Če se še kedaj prikažete k nam, vam bomo vse to povedali v lice. Povedali vam bomo, da so ljudje pred vami nekoč jokali, ali takrat niste imeli tistega srca, kakor 8. t. m.? Šmihelski občani, ali se daste še takim plavšati, ki so vas v vojni odirali? Ali se niste izpametovali med vojno? Pokažite vsem klerikalnim in liberalnim sleparjem vrata in osnujmo tudi pri nas „Kmetško-delavsko zvezo“. To je naša edina pomočnica.

Iz okolice sv. Lenarta.

Pri nas v Malih Grahovjih pri Sv. Lenartu nad Laškem vršil se je dne 2. februarja ob 2. uri popoldan v gostilni pri Knezu kmetški shod. Sklicala ga je prava kmečka stranka „Gubčeva zveza“. Shod je bil jako lepo obiskan. Navzočih je bilo nad 250 kmetov. Shod bi čisto lepo uspel in rodil lepe uspehe, če ne bi na shod prišel naš župnik Jakob Kosl. Ta je namreč na vsak način hotel, da bi se to prvo pravo kmečko zborovanje razbilo, in da bi nas kmete uveril, da je naše mesto samo pri njegovi stranki. No sicer se mu pa to ni posrečilo, akoravno je polagal več važnosti na naš shod kot pa na cerkvene obrede. Pozabil je namreč čisto popolnoma, da mu je treba oznaniti angeljevo češčenje in spomnil se je šele čez kakšne pol ure.

Zelo smo se mu morali smejati, ko je namreč pri volitvi predsednika predlagal svojega pristaša Vinko Lapornika, za katerega so pri glasovanju glasovali samo 4 kmetje. Nato je predlagal kmet Pušnik Franc Kneza, ki je bil razun 4 enoglasno izvoljen. Po otvoritvi shoda je govoril kmet Orlov iz Št. Jurja, katerega je pa vedno z medklici motil fajmošter. Mislil je najbrže, da Orlovu vsled tega ne bo mogoče govoriti. Pa se je temeljito urezal, ker Orlov ni ostal niti ene dolžan. Povedal nam je veliko grdih stvari, kako so klerikalna stranka in farji sleparili nas kmete. Dokazal je nam, da tudi g. dr. Korošec, o katerem naši farji toliko govorijo, da je storil veliko za kmeta, ni nič storil. To pa gotovo ni bilo fajmoštru po volji, ker pričel je takoj vpiti, da je to greh čez enega krščanskega poslanca tako govoriti, predbacival je govorniku in nam vsem, da smo neverniki, da so socialisti največji sovražniki boga, in da družega

ne znajo, kot ljudi zapeljevati in še mnogo drugih čednosti. Potem je nastal velik hrup, kmetje so vpili ven s farjem. Potegoval se je za njega še samo Deželak in Lapornik, katera sta še sedaj tako neumna, da bi bika volila, če bi jim to fajmošter veleval. Orlov je pa fajmoštru prav dobro odgovoril, rekel mu je, da ima tudi on 12 otrok, ki so vsi najlepše krščansko vzgojeni, in da kolikor je njemu znano, še ni noben socialista na shodu govoril kaj bogu nedopadljivega, in da se je nesramnosti govorilo ravno na od vaše krščanske stranke prirejenih shodih, nadalje tudi na svetu ni večje farbarije kot je ta, kot vi pravite, bogu dopadljiva stranka, katere pristaši ne znajo družega kot se iz kmeta norčevati, ga za nos voditi in se mu lagati. Nato je govoril še Alojz Šmit, na kar se je shod z zmaščeno kmetško-delavsko zvezo in porazom krščanske zveze zaključil.

Viničarski tabor v Mariboru.

Revolucija je bila v Slovenskih goricah pretečeni teden. Vse je norelo, na eni strani klerikalci, na drugi pa narodnjaki. Zakaj?

Naš ubogi viničar in mali kmet, dni-nar in dekla, vsi ti ubogi sužnji bogatih veleposestnikov, advokatov in duhovnov so sklicali po svojih zaupnikih in po svojem odboru viničarjev za nedeljo 15. t. m. ob 9. uri dopoldne svoj prvi, veliki viničarski tabor, na katerem so povedali glasno in odkrito, da so lačni, lačni in strgani, plačani pa tako, da živeti ne morejo.

In ti ljudje so napravili vse, da bi zmešali naše uboge ljudi, tiskali so poseben letak, katerega je naročil „viničar iz Slovenskih goric“ Pirc iz Maribora, ki še nikoli vinske trte videl ni, pač pa samo vince rad cuka. — Ampak vse to je bilo zastoj. Od blizu in daleč, tam iz Haloz in Sv. Trojice, Št. Ilja in Lajteršperka, Sv. Petra in Sv. Kunigunde, Št. Lenarda in drugih vasi so hiteli možje in žene, fantje in dekleta v Maribor in velika dvorana pri Götzu, kjer so do jutra rajali, plešali in pili tisti, ki so vsega siti in nimajo skrbi, kako bodo drugi dan rezali kruhka svojim otrokom. se je napolnila z utrujenimi, sestradanimi in resnimi ljudmi, ki so prišli ustanavljat svojo stanovsko organizacijo, ki so prišli, da se posvetujejo, kako bodo dobili pravice, da bodo smeli živeti. Nad 1500 mož in žena se je zbralo, da so na glas povedali, da ne bodo več hlapčevali klerikalni in liberalni stranki, da hočejo iti svojo pot, tisto ravno cesto, ki jih pripelje do svobode in pravice, do osvoboditve.

* * *

Ob 9. uri dopoldne je otvoril veliko zgodovinsko zborovanje viničarjev in malih kmetov njih predsednik Franc Verlič. Pozdravil je navzoče iz srca, pozval jih na paznost in red, ter dal besedo združnemu tajniku Kmečko-delavske zveze sodruhu Slanovcu.

Naš kmečki tajnik sodrug Slanovec je z lepimi besedami opisal gorje naših viničarjev, razložil pomen stanovske organizacije, pokazal v lepi luči delovanje političnih strank.

Marsikdo od navzočih je prišel na shod iz radovednosti, ali besede, ki jih je povedal naš tajnik, so šle v srce vsem, ki so jih poslušali in marsikdo je stisnil pesti, ko se je prepričal, kako grdo so ga njegovi „prijatelji“ iz Kmečke zveze in Samostojne kmečke stranke goljufali in sleparili. Solze v očeh poslušalcev so težka obsodba za tiste, ki so nas leta in leta farbali in stradali.

Premalo je v našem listu prostora, da bi prinašali vse govore.

Za sodrugom Slanovcem je povzel besedo sodrug Filip Uratnik, ki je lepo raztolmačil razmere, v katerih se nahajamo, pozval vse navzoče, da se z vso pridnostjo oprimejo te nove zastopnice kmečkega ljudstva, ker le v stanovski organizaciji viničarjev in malih kmetov je njihova rešitev.

V imenu nemškega delavstva je pozdravil vse navzoče strokovni tajnik sodrug Walisch.

Za njim je govoril sodrug Grčar iz Maribora, ki je pokazal navzočim, da je vsa družba, ki danes vlada ubogo ljudstvo in delavstvo, popolnoma nezmožna, da uredi razmere tako da bodo za naše ubogo ljudstvo boljše; pozval je navzoče, da gredo tja, kamor spadajo, da se pridružijo delavstvu, kajti le roko v roki z delavci bodo vstali, živeli in zmagali.

Zastopnik iz Poljskave je pozdravil zborovanje in pozval vse viničarje, da se pridružijo tudi oni malim kmetom in delavcem, kajti v težkem boju, ki jih čaka, bodo zmagali le takrat, če bodo v zvezi z vsemi tistimi, ki delajo in nimajo nobenih pravic, z delavci. — Nato je prebral naš tajnik, sodrug Slanovec, sledečo resolucijo:

Resolucija,

sprejeta na velikem viničarskem taboru v Mariboru dne 15. februarja 1920, prirejenega po Kmečko-delavski zvezi v veliki dvorani Götz.

Kmetško-delavska zveza kot edina zastopnica tisočev organiziranih viničarjev in malih kmetov zahteva s polno upravičenostjo sedanjega nevzdržnega položaja:

1. da se prizna viničarje in male kmete, ki morajo danes delati drugim za sramotno plačilo 60 vinarjev do 2 K na dan za kvalificirane delavce;
2. da se odpravi zastareli viničarski zakon, postava z dne 2. maja 1886 in da se odpravijo sedanje viničarske knjižice, ki so znak našega suženjstva;
3. da se podvržejo viničarji in mali kmetje takoj bolniškemu zavarovanju v Okrajnih bolniških blagajnah, kot je to pri industrijskem in drugem delavstvu;
4. upeljavo starostnega zavarovanja našega stanu, ki je bil doslej brezpraven in hlapčevsko zaslužjen;
5. priznanje naše organizacije ter priznanje kvalifikacijske in štrajkovne pravice;
6. izboljšanje naših plač in gmotnega položaja sploh, ker danes s 60 vinarji do 2 K na dan ne moremo živeti.

Zahtevamo od merodajnih oblasti, da se takoj skliče enketa, obstoječa iz Kmečko-delavske zveze, organizacije viničarjev in malega kmeta, kot edine javne zastopnice našega stanu pod vodstvom vladnega komisarja, ki naj prouči in ukrene sporazumno s posestniki vse potrebno, da nas reši pred poginom lakote.

K tej enketi naj se povabi tudi strokovnjake ter zastopnika poverjeništvu za kmetijstvo in poverjeništvu za socialno skrb.

Prosimo vse oblasti, da nas o nadaljnjih ukrepih obveste zlasti glede sklicanja enkete, da zamoremo pravočasno obvestiti naše zastopnike in zaupnike.

Zbrano ljudstvo je resolucijo sprejelo z velikim navdušenjem ter izvolilo takoj 5 mož, ki so nesli resolucijo gosp. okrajnemu glavarju, ki je deputacijo takoj sprejel in obljubil, da jo odpošlje deželni vladí. — Nato se je to lepo zborovanje zaključilo!

Možje, žene! Ta dan ostane zapisan v naših srcih z zlatimi črkami in naša dolžnost je, da gremo vsi z združenimi močmi

činstvo le še bolj bega. Kakor smo se informirali pri nekaterih tukajšnjih bančnih zavodih, je mogoče spoznati ponarejene koleke, ki so v Ljubljani najbolj razširjeni, po tem, da je ozadje na spodnjem delu koleka bolj blede, kakor na pravih kolkah, zlasti pa po tem, da ima dvoglavi orel na nogah samo po tri kremplje mesto štirih in da nima jezikov. Razširjeni pa so tudi še drugi ponarejeni kolkki, ki na so ponarejeni mnogo slabše in jih je veliko lažje spoznati.

Vrednost tujega denarja pada. Na beogradski borzi je bilo zadnje čase opaziti padanje vrednosti tujemu denarju. Celo ameriški, angleški in švicarski denar je znatno padel.

Vsi javni plesi do Velike noči prepovedani. Deželna vlada za Slovenijo je za dobo do Velike noči prenovedala vse javne plesne. Dopustne so le na vabljene goste omejene plesne prireditve, ki nudijo odraslim osebam dostojno zabavo. Srednješolcem je udeležba tudi na takih plesih prepovedana. Za plesne vaje in šole se predpisuje najstrožje nadzorstvo.

Naročnikom!

Z današnjo številko smo začeli izdajati naš list za en dan prej. Odpošiljal se bo odslej iz Ljubljane redno vsako sredo, tako upamo, da ga bodo dobivali naši naročniki redno, to je do nedelje. Če bi bile pa še vedno kake nerednosti, nam pa takoj javite.

Opozarjamo vse, ki so z naročnino zaostali, da jo nemudoma poravnajo, ker bomo morali sicer list brez izjeme vsem ustaviti. Po onih krajih, kjer se ustanovi krajevna organizacija „Kmetško-delavske zveze“, plačajte naročnino le do koncem marca, potem bodete dobivali list brezplačno, če bodete člani K. D. Z.

Uprava „Ljudskega glasu“.

Gospodarske vesti.

Drž. nadzorstvo nad veleposestvi. Minister za agrarno reformo je v sporazumu z ministrom za poljedelstvo in z ministrom za šume in rude izdal novo naredbo o državnem nadziranju državni upravi veleposestev. V zmislu te naredbe spadajo vsa veleposestva pod državno nadzorstvo, po potrebi jih pa prevzame država tudi v svojo upravo. Veleposestniki obdrže popolno prostost glede načina obdelovanja in gospodarstva na celokupnem ozemlju onega dela svojega posestva, ki v zmislu postav in naredb ne pride v poštev za izročitev v začasni najem. Veleposestniki imajo dolžnost, da gospodarijo racionalno, v čemer stoje pod strogo državno kontrolo. To velja zlasti za živinorejo, vinogradništvo, mlekarstvo in sejanje sladkorne repe. Vsi veleposestniki so dolžni, da vodijo svoje knjigovodstvo v srbohrvatskem ali slovenskem jeziku.

Zamenjava denarja v Beogradu. Prvih pet dni je bilo v Beogradu za nove kronsko-dinarske novčаницe zamenjanih nad 600 milijonov kron.

4 milijone za vinogradništvo. Ministrstvo za poljedelstvo in vode je dovolilo kredit v znesku 4 milijonov kron za povzdigo vinogradništva.

Za kmetovalce, katerim je bila odvzeta živina. Poljedelski minister je ukazal, da morajo oblasti sestaviti po občinah zapiske oseb, katerim je bila odvzeta živina, bodisi za potrebe naše države, bodisi po bivši avstrijski vladi. Na podlagi teh spisov bodo delili brezplačno živino poljedelcem, ki so ostali brez živine, v prvi vrsti takim, ki so dali živino naši državi.

Naročila za semensko žito. Minula jesen ni bila povoljna za sejanje. Zaradi tega je ostala znatna površina zemlje, zlasti v naših južnih pokrajinah, neposejana. Ker je v največjem interesu države kakor tudi vsakega poedinega državljana,

da pridemo do kar najvišjega žitnega donosa v tem letu, pozivlje ministrstvo za prehrano in obnovo dežel vsa oblastva, vse kmetijske organizacije in vse lastnike zemljišč, naj zastavijo vse sile, da se zemlja zaseje kar največ z jarim žitom in tako nadomesti, kar se je zamudilo v minuli jeseni. Ministrstvo hoče dobaviti iz aktivnih pokrajin potrebno množino semenskega žita. Žitni zavod bo izvedel dovoz tega žita in ga izročil „Slovenski kmetijski družbi“, da ga razdeli med kmetovalce.

Listnica uredništva.

Maribor: Sodr. S—ec: Za knjige in brošure dajemo 10 % popusta, če se jih vzame večje število.

Sv. Križ pri Mokronogu: I. J.: Vaše pismo prejeli! Hvala! Žal nam je, da ste dobili vabilo prepozno. Glede knjig uredimo.

Ne morete spati? Niti delati? Imate nervozne bolečine? Občutek zadovoljstva doprinese Vam Fellerjev pravi Elzafluid. 6 dvojnatih ali 2 veliki specialni steklenici 27 K.

Trpite na počasni prebavi? Zaprtju? To zlo se odpravi s pravimi Fellerjevimi Elza-kroglicami. 6 škatlic 12 K. Želodec okrepujoča švedska tinktura, 1 steklenica 12 K. Omot in poštnina posebej, a najceneje. Eugen V. Feller, Stubica donja, Elza-trg št. 358. D.

Miši-podgane stenice-šurki

in vsa golazen mora poginiti ako porablja moja najbolje preizkušena in splošno hvajena sredstva kot proti poljskim mišim K 7—, za podgane in miši K 7—; osobito ostru pasta za podgane K 7—; za šurke K 7—; posebno močna tinktura za stenice K 7—; uničevalec moljev, prašek za uši v obleki in perilu, proti mravljam, proti ušem pri perutini K 6—; prašek proti mrčesom 6 K; proti ušem pri ljudeh 4 8 K; mazilo za uši pri živini 4—8 K; tinktura proti mrčesu na sadju in zelenjavi (uničevalec rastlin) in mravljam K 6—.

Pošilja po povzetju Zavod za eksport M. Jünker, Zagreb 45., Petrinjska ulica 3.

N. GOGOLJ:

(Dalje.)

Majska noč ali utopljenka.

„Pozdravljena, krasotica!“ je kriknil drugi in se v istem hipu strmoglavo zvrnil pod težkim udarcem po glavi.

„Bodi zdrava, pozdravljena, Hana!“ je zakričalo nekoliko fantov in se mu obesilo na vrat.

„Pogreznite se, prokleti capini!“ je kričal župan, se jim trgaj iz rok in suval z nogami. „Kakšna sem vam jaz Hana! Poberite se takoj za vašimi očeti na vislice, hudičevi otroci! Naloteli so name, kakor muhe na med! Jaz vam ne dam Hane...!“

„Župan! Župan! To je župan!“ so zakričali fantje in zbežali na vse strani.

„Ej, ej, očka!“ je rekel Levko, ko se je otresel svoje osuplosti in gledal za županom, ki je proklinjaje odhajal. „Vidiš, kakšne reči se govore o tebi! Imenitno! Jaz pa strmim in pomišljam, kaj naj to pomeni, da se vedno kar gluhoga dela, ko začnem govoriti o zadevi. Postoj vendar, stari bren; jaz te že poučim, kako se pohajkuje pod okni mladih deklet; da boš vedel, kako se odbijajo tuje neveste! Hej, fantje, sem, vsi sem!“ je kričal in mahal z roko fantom, ki so se znova zbirali v gručo. „Poidite vsi sem! Jaz sem vas prej gonil spat, toda sedaj sem se premislil in sem pripravljen pohajkovati z vami celo noč.“

„Glej ga, to je pametno!“ je rekel plečat in postaven fant, ki se je prišteval k prvim postopačem in burkačem. „Meni je vedno nekam pusto, če ni prilike, da rogovilim in uganjam burke kakor treba. Kakor da sem izgubil kepo ali pipo: z eno besedo, prav nikak kozak nisem več.“

„Ste vsi za to, da jo danes prav pošteno zagodemo županu?“

„Županu?“

„Seveda, županu. Kaj si je on vendar utepel v glavo? gospodari z nami, kakor da je kak hetman. Ni mu zadosti, da pometi z nami kakor s svojimi hlapci, celo k našim dekletom lazi pod okna. Jaz vsaj mislim, da ga ni v celi vasi zalega dekleta, ki bi za njim ne lazil župan.“

„Tako je, prav res je tako!“ so zakričali v en glas vsi fantje. „Fantje, kakšni smo mi hlapci? Kaj nismo mi takega rodu kakor on. Mi smo, hvala Bogu, svobodni kozaki!“

„Pokažimo mu!“ so zakričali fantje. „Če pa že ravno županu, se tudi pisarju ne ognemo!“

„Tudi pisarju se ne ognemo!“ Meni pa je kakor nalašč padla na um slavna pesem o županu. Pojdimo, jaz vas naučim,“ je nadaljeval Levko in udaril z roko ob strune na banduri. „Poslušajte: preoblecite se v karkoli kdo naleti!“

„Poskoči, kozaška glava!“ je govoril postavni burkež, udaril z ного ob ного in počil z rokami. „Kakšna krasota! Ej svoboda! Kadar pričneš divjati, uganjati burke, kakor da se spominjaš davnih let. Prijetno, razkošno je pri srcu in duša kakor da je v raju. Hej, fantje! Hej! Le dajmo jo...!“

In tolpa se je glasno zavalila po ulicah. Pobožne starke, ki jih je zdramil krik, so dvigale okenca in se križale z zaspanimi rokami govoreč: „No, sedaj imajo pa fantje svojo noč!“

(Dalje prih.)

Splšno kreditno društvo v Ljubljani
: registrovana zadruga z omejeno zavezo :

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12 ure dopoldne in od 3 do 5. ure popoldne, v sobotah in dnevih pred prazniki pa od 8. do 1. ure popoldne in jih obrestuje po čistih 4%.

UČITELJSKA TISKARNA

Ljubljana, Franciškanska ul. 6.

registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Tiskovine za šole, županstva in urade. Najmodernejše plakate in vabila za shode in veselice.

Letne zaključke.

Najmodernejša uredba za tiskanje listov, knjig, brošur itd.

Stereotipija. Litografija.